

O B Ě Ž N Í K č. 99Změnili se bývalí komunisté ?

Další série článků svobodného i exilového tisku z poslední doby je přesvědčivým důkazem politické licoměrnosti a trvajících komunistického stigmatu bývalých prominentních komunistů, dnes v exilu organizovaných ve skupině Listy a v Československu v tzv. socialistickém proudu Charty 77.

V časopise "Svědectví" č. 70 - 71 z roku 1983 Pravdomil Bašta v recenzi knih Jiřího Hájka "Setkání a střety. Poznámky o působení vnějších faktorů na politické postoje novodobé české společnosti" /Kolín nad Rýnem, Index 1983/ a Zdeňka Mlynáře "Krise v sovětských systémech 1953 - 1981. Příspěvek k teoretické analýze" /Kolín nad Rýnem, Index 1983/ mj. výstižně uvádí:

Autory nespojuje jen náhodné stejné místo vydání, ale především společné výrazové prostředky užívané za pomoci jazyka českého, stejně jako též způsob nazírání a chápání skutečnosti. Chtělo by se říci totožná příslušnost k materialistickému přesvědčení ... mluví stejnou řečí ... výrazové prostředky jsou stejné ... přímo a aktivně se podíleli na "vytvoření předpokladů k zajištění podmínek výstavby vyspělé socialistické společnosti".

"Co je společné - a co hned napadne - je naprostá absence morálního rozměru. Ten prostě nemá v materialistickém vidění místo ... Čtenář je zaskočen naprostou depersonalizací výkladu ... Místo lidí nastupují směry, tendence či snahy, v nejlepším případě jejich nositelé. Charakter osobnosti, lidské činy či výrazy tu prostě nemají místo. Jde přece stále o socialismus, tedy o člověka. V této optice je třeba chápat i v celku smířlivý postoj Hájka k Benešovu pomnichovskému a nakonec i pokvětnovému politickému úsilí ... Překvapující je samozřejmost, s níž diplomat a politik Hájek může napsat, že "nespornou zůstává skutečnost, že SSSR byl jedinou velmocí, která v roce 1938 vystupovala proti politice vedoucí k Mnichovu - už prostě proto, že tato politika směřovala proti ní" .. /str. 103/ ... -Více než poučný je i Hájkův osobní popis Gottwaldových proslulých ideologických kotrmelců, představovaných zde jako bolestivý proces "opuštění specificky československé cesty k socialismu". Pak už se ani nelze divit, že historik Hájek napíše například o letech šedesátých, že:

"Rozmach české a slovenské umělecké tvorby i pozoruhodné projevy samostatného myšlení filozofů, historiků a sociologů v 60. letech

ukázaly, že i při omezeném a podmíněném opěťovanými zásahy moci přerušovaném uvolnění strohého režimu kontroly, je schopna společnost zbavená překážek, tlaků i nedostatků kapitalismu umožnit rozvoj přirozeného nadání a tvůrčích talentů nejširších vrstev, jimž poskytla přístup ke vzdělání a k prostředkům tvorby." ... Vše se bouří proti bezkrevnému, papírovému, totálně odcosobněnému politickému vnímání, které práce provází snad na každé straně - a které bylo tolikrát a pádně, dějinným vývojem dramaticky popřeno !

V závěru recenze je na adresu autorů obou studií - ale nejen jejich - položena otázka:

Není snad na čase, ve světle nevyzvratilných skutečností a bez ohledu na to, co je či, není "reálné", "realistické", "jedině možné za daného stavu", aby i naši reformisté a revizionisté revidovali i iluze komunismu s lidskou tváří ?

Časopis "Tribune Internationale" uveřejnil stať Jana Tesaře k vývoji v Československu v roce 1958 a k publicistice o tomto období.

V této stati se mimo jiné uvádí:

Bývalí komunisté a aparátčící líčí události v Československu tak, "že hlavní silou historického vývoje byla KSČ a že masové hnutí buď vůbec neexistovalo nebo bylo komunistickou stranou inspirováno a až do konce na ní záviselo ... Každý se může přesvědčit o jejich typicky byrokratickém myšlení, v jehož centru jsou mocenské pozice a boj o ně - boj nikoliv sociální, nýbrž osobní - přičemž osudy celých národů jsou odvozovány od takovýchto bojů.

Tito lidé píší přesně tak, jak politicky jednali. Většinu svého života a snad už na základě svého vnitřního založení viděli v celé společnosti jenom objekt svých "směrnic" a "usnesení". Také po celé tzv. Pražské jaro se považovali za kormidelníky dějin. A západní levice, tak jako přijala podvod, s nímž jsou východní režimy označovány za "socialistické", docela logicky přejímá i další podvod, že totiž i myšlení tohoto druhu je považováno za "socialistické"... Oživují navíc iluze o údajných možnostech demokratického progresivního vývoje východních režimů z nitra jich samých ... Nicméně se jim jedná o to, aby představili sebe, podílníky na moci a útlaku, jako partnery pro západní levice."

J. Tesař končí svoji úvahu tím, že "tuto hru odhalovat je povinnost vlastenecká".

478
der deutsche Ma
Metallbearbeitu
stellung
01 27

514